

Projekat su podržali Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Podrška civilnom društvu 2015“, Fondacija za otvoreno društvo i Ministarstvo kulture i informisanja RS. Stavovi izrečeni u dokumentu predstavljaju stavove autora i ne oslikavaju stavove EU niti drugih donatora.

JAVNI KONKURSI PROTIV JAVNOG INTERESA ANALIZA SADRŽAJA – KONKURSI ZA JAVNO INFORMISANJE U NOVOM SADU, SUBOTICI, SMEDEREVU I KRUŠEVCU

DECEMBAR 2019.

KAŽI!
TRAŽI!
ŠTA
TE
ZANIMA

Inicijativa za poboljšanje
medijskog sadržaja
plaćenog novcem građana

Ovaj dokument nastao je u okviru projekta Javni novac za javni interes*, koji predstavlja inicijativu tri organizacije (BIRN, NUNS i Slavko Ćuruvija fondacija) za poboljšanje medijskih sadržaja plaćenih novcem građana, zakonskih regulativa i procedura koje uređuju ovu oblast, na nacionalnom i lokalnom nivou. Projekat se bavi transparentnošću državnog finansiranja medija, a ovaj dokument specifično analizom sadržaja nastalih na osnovu javnih konkursa u Novom Sadu, Subotici, Smederevu i Kruševcu. Urednica dokumenta je Tanja Jakobi, direktorka Centra za javne politike iz Beograda, a autor Ognjen Gogić iz CDD Europolis.

Република Србија
Министарство културе
и информисања

Projekat su podržali Delegacija Evropske unije u Srbiji, u okviru programa „Podrška civilnom društvu 2015“ i Ministarstvo kulture i informisanja RS. Stavovi izrečeni u dokumentu predstavljaju stavove autora i ne oslikavaju stavove EU niti drugih donatora.

* <https://kazitrazi.rs/o-projektu/>

REZIME

BIRN predstavlja drugi izveštaj o rezultatima analize medijskog sadržaja koji su proizvedeni na osnovu javnog konkursa za sufinansiranje proizvodnje medijskog sadržaja u 2018. godini.

Nakon prvobitnog istraživanja analize sadržaja koje je BIRN sproveo u 2016. godini, ove godine, u okviru projekta "Javni novac za javni interes" iniciran je nastavak ove vrste evaluacije potrošnje javnog novca. U ovom ciklusu (u odnosu na 2016. godinu) donekle je izmenjena metodologija, a u istraživački tim uključeno je deset istraživača iz lokalnih organizacija civilnog društva.

Ovo je drugi izveštaj ovakvog tipa, koji obuhvata javne konkurse u sledećim gradovima: Novi Sad, Subotica, Smederevo i Kruševac. U toku decembra meseca planirano je objavljivanje još sličnih izveštaja jer je obuhvat istraživanja veći (videti deo Metodologija i uzorak).

Ukupna vrednost projekata koji su obuhvaćeni istraživanjem je 69.073.000 dinara (u Novom Sadu 21.500.000 dinara, u Subotici 16.470.000 dinara, u Smederevu 15.503.000 dinara i u Kruševcu 15.600.000 dinara). Vrednost projekata obuhvaćenih ovim istraživanjem u proseku čini 72,5% ukupne vrednosti javnih konkursa u navedenim gradovima.

Javni konkursi predstavljaju jedan od važnih mehanizama obezbeđivanja prava građana na informisanje u javnom interesu. Analiza proizvedenog sadržaja je od presudnog značaja kako bi se utvrdilo u kojoj meri podržani medijski projekti zaista doprinose ostvarivanju ovog cilja. Međutim, slabost sistema se ogleda upravo u činjenici da akteri koji dodeljuju sredstva za proizvodnju medijskih sadržaja, u ovom slučaju, lokalne samouprave, ne sprovode evaluaciju koja bi imala za cilj da pokaže svrsishodnost trošenja budžetskih sredstava.

Namera zakonodavca bila je da oni koji raspisuju javne pozive definišu javni interes na specifičan način, tako da on reflektuje potrebe date sredine. Međutim, lokalne samouprave se oslanjaju na preširoke formulacije date Zakonom o javnom informisanju i medijima. Takva praksa ne omogućava da se predloženi projekti rangiraju prema značaju koji stvarno mogu imati za zajednicu.

Analiza sadržaja obuhvaćenih ovim istraživanjem pokazale je da u projektima prevladavaju "meke teme" (poput istorije, kulture, mladih i dr) koje se pretežno obrađuju na promotivan i deskriptivan način. Upadljivo je sistemsko isključivanje tema koje bi na istraživački i problemski način otvarale pitanja odgovornosti i transparentnosti u radu lokalnih vlasti ili borbe protiv korupcije, i otvorile medijski prostor opozicionim akterima.

Analiza konkursne dokumentacije ukazuje na odsustvo odgovarajućeg kapaciteta za upravljanje projektnim ciklusom kod oba aktera uključena u ovaj proces - organa lokalne uprave i medija. U predlozima projekata i narativnim izveštajima primetna je arbitrarna upotreba pojmova poput ciljeva, ishoda,

rezultata, indikatora i dr. Kada je reč o medijima, uočeni nedostaci se tiču kompetencija za optimalno dizajniranje i sprovođenje projekata. Na strani lokalne samouprave, nerazumevanje projektnih principa rada se prepoznaje u ocenjivanju predloženih projekata i evaluaciji postignutih rezultata. Oba aktera ušla su u novi sistem bez potrebnih znanja za njegovo korišćenje, što ukazuje na potrebu za unapređivanjem njihovih kapaciteta u ovom segmentu.

KONTEKST

Uspostavljanje budžetskog finansiranja medijskih sadržaja trebalo je da omogući izlazak države iz vlasništva u medijima. To, međutim, ne znači da je država ostala bez odgovornosti za oblast javnog informisanja. **Zakonom o javnom informisanju i medijima i Pravilnikom o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja**, koji su na snazi od 2014. godine, uspostavljen je sistem sufinansiranja medijskih sadržaja od javnog interesa putem javnih konkursa.

Prelazak na sistem konkursnog sufinansiranja medijskih sadržaja imao je za cilj da redefiniše odnos države i medija, stavljajući u prvi plan javni interes. Budžetsko finansiranje podrazumeva da organi vlasti na svim nivoima na osnovu sprovedenog javnog poziva dodeljuju novac za projekte proizvodnje medijskog sadržaja koji služe ostvarivanju javnog interesa.

Stavljanje akcenta na javni interes imalo je za cilj da obezbedi da se iz budžeta ne finansiraju sami mediji, već medijski sadržaj. Analiza sadržaja zato treba da pokaže da li je korišćenjem ovog instrumenta unapređena informisanost građana u lokalnim sredinama u skladu sa javnim interesom, odnosno da li je budžetski novac potrošen na svrishodan način. Polaznu tačku u evaluaciji predstavlja upravo način na koji je lokalni javni interes u oblasti informisanja definisan, budući da je njime određena i glavna namenu potrošnje novca.

PRAVNI OKVIR

Pravni okvir koji reguliše ostvarivanje javnog interesa u javnom informisanju uspostavljen je Zakonom o javnom informisanju i medijima usvojenom u avgustu 2014. godine, kao i Pravilnikom o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja donetom u novembru 2014. godine, kako bi se bliže utvrdile uloga i odgovornost koje javne vlasti imaju u ovom procesu.

Zakon definiše pojam javnog interesa u javnog informisanju i njegov sadržaj (član 15), kao i načine njegovog ostvarivanja (član 16). Kroz članove 17-26. Zakon propisuje uslove raspisivanja i sprovođenja konkursa i dodele sredstava, kao i obavezu državnih organa da vrše nadzor nad sprovođenjem javnih konkursa i namenskim trošenjem budžetskog novca.

Pravilnik o sufinansiranju javnog interesa u javnom informisanju u članovima 4. do 29. sa više detalja opisuje konkursnu proceduru. Dodatno, član 41.a istog Pravilnika navodi da "Organ koji raspisuje konkurs, po završetku projektnog sufinansiranja u tekućoj godini, može da izradi izveštaj o sprovedenom konkursu i analizu kvaliteta podržanih projekata na osnovu izveštaja korisnika i da ih objavi na svom veb-sajtu. Organ koji raspisuje konkurs prilikom izrade analize kvaliteta podržanih projekata može da angažuje nezavisne stručnjake za medije ili medijske radnike".

Pošto je evaluacija ciljeva ostvarenih kroz projektno finansiranje medijskih sadržaja ostavljena kao mogućnost a ne obaveza lokalnih samouprava, ovakav vid procene učinka javnih konkursa i svrshodnosti budžetskog trošenja obično izostaje. Ministarstvo kulture i informisanja redovno objavljuje godišnje izveštaje, dok su lokalne samouprave koje imaju ovakve vrste izveštaja retke.

METODOLOGIJA I UZORAK

Uzorak istraživanja formiran je na osnovu dvogodišnjeg istraživanja Indeksa transparentnosti. Inicijalnim uzorkom su obuhvaćeni delovi projektne dokumentacije i medijskog sadržaja nastali na osnovu javnih konkursa sprovedenih u toku 2018. godine (izveštaji i medijski sadržaj predati su institucijama početkom 2019. godine) i to u Ministarstvu kulture i informisanja, Pokrajinskom Sekretarijatu za javno informisanje, kao i gradovima Beograd, Smederevo, Niš, Šabac, Valjevo, Loznica, Zaječar, Požarevac, Leskovac, Vranje, Kragujevac, Kruševac, Pančevo, Vršac, Novi Sad, Subotica, Užice, Novi Pazar, Pirot i Dimitrovgrad.

Istraživanje analize sadržaja pokazalo je manjkavosti u transparentnosti i probleme u pristupu medijskom sadržaju, te je inicijalni uzorak smanjen, sa 22 na 13 institucija. Na primer, istraživačima je odbijen pristup dokumentaciji u Nišu i Loznici; pristup sadržaju u Vršcu je dozvoljen tek nakon uložene žalbe i intervencije Poverenika, ali kopiranje potrebnog materijala i dalje nije dozvoljeno; u Sekretarijatu AP Vojvodine istraživačima nije dozvoljeno kopiranje medijskog sadržaja na osnovu zaštite autorskih prava; sa istim objašnjenjem nije dozvoljen uvid u projektnu dokumentaciju gradske uprave Novi Sad; grad Beograd je nakon mesečnog kašnjenja poslao objašnjenje da Zahtev za pristup informacijama koji je tražen uvid nije dovoljno precizan, ali čak ni nakon dopunjenog Zahteva nema odgovora gradske uprave; grad Kragujevac nijedne godine nije raspisao konkurs pa potrebne dokumentacije nema; u Novom Pazaru, zbog kasno raspisanog javnog konkursa, projekti nisu završeni pa nema ni završnih izveštaja niti sadržaja; u Dimitrovgradu, zbog propusta administracije, nema kompletne dokumentacije pa je analiza urađena na osnovu samo jednog projekta.

Analizom nisu obuhvaćeni svi projekti podržani na navedenim javnim konkursima, već su, zbog ograničenih kapaciteta, uzorkom obuhvaćena po dva najskuplja projekta za TV produkciju, dva za radijsku, dva za internet, 2 za štampu i 2 za nezavisne produkcije. Ukupno, deset projekata po lokalnoj samoupravi. Uzorak je smanjivan u gradovima gde nije bilo odgovorajućih projekata (na primer, nije bilo podržanih projekata dva štampana medija, već samo jednog, pa je uzorak smanjen sa deset na 9 projekata).

Podaci su prikupljeni na osnovu Zahteva za pristup informacijama od javnog značaja kojim su istraživači tražili sledeće: predlog projekta i narativni izveštaj, kao i celokupan medijski sadržaj koji je proizveden. Finansijski izveštaji nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Zahtevom je najpre tražen uvid u dokumentaciju, a potom i samostalno kopiranje potrebnog materijala. Uzimajući u obzir da dokumentacije nema u elektronskom obliku, kao i da sam sadržaj nije digitalizovan (materijal je na diskovima ili u štampanom obliku) te da njegovo kopiranje i naknadno pregledanje traži značajno vreme, kao i da kvalitet arhiviranja dokumentacije varira među lokalnim samoupravama, samo istraživanje potrajalo je gotovo 6 meseci.

Istraživači koji su zajedno sa BIRNom radili na istraživanju, njih 10, dolaze iz lokalnih organizacija civilnog društva i način rada koji je testiran ovim projektom može da služi kao primer dobre prakse uključivanja civilnog društva u nadzor nad sprovođenjem javnih konkursa u lokalnim sredinama.

Analiza sadržaja rađena je na osnovu posebno osmišljenog kodeksa, instrumenta kojim su ocenjivane karakteristike sadržaja. Kodeks sadrži ukupno 20 kategorija i to: naziv insitucije, naziv medija, naziv projekta, tip medija, društvene grupe kojim se sadržaj bavi, primarni tematski fokus, relevantnost teme u odnosu na javni konkurs, tretman sadržaja, originalnost sadržaja u odnosu na redovnu produkciju, izvori, povrede Etičkog kodeksa novinara, broj dostavljenih jedinica sadržaja, ukupna cena projekta, rezime projekta iz projektne prijave, rezime projekta iz narativnog izveštaja, postignuti rezultati (iz narativnog izveštaja), da li je finansijer označen, da li je bilo odstupanja između predloga projekta i narativnog izveštaja i napomene. To praktično znači, da je svaki projekat "seciran" na osnovu ovih 20 kategorija, a dobijeni rezultati se obrađuju zbirno, za svaku kategoriju.

REZULTATI ANALIZE

Lokalizacija javnog interesa

Zakon o javnom informisanju i medijima sadrži definiciju javnog interesa, ali omogućava lokalnim vlastima da, u skladu sa sagledanim potrebama stanovništva na svojoj teritoriji, dodele sredstva za proizvodnju medijskih sadržaja u oblastima javnog interesa za koje se proceni da su od značaja za datu zajednicu.¹ Ipak, način na koji je lokalni javni interes u oblasti informisanja definisan u gradovima obuhvaćenih ovom analizom pretežno se oslanja na zakonsku definiciju, iako je reč o širokoj formulaciji koja ne reflektuje specifične prioritete lokalnih sredina. Izuzetak donekle predstavlja konkurs grada Subotice koji u nešto većoj meri naglašava pitanja manjinskih zajednica i multikulturalizma.

Novi Sad

Javni konkurs se raspisuje za projekte iz oblasti javnog informisanja koji se realizuju u 2018. godini, i to za:

- projekte proizvodnje medijskih sadržaja iz oblasti javnog informisanja, koji doprinose istinitom, nepristrasnom, pravovremenom i potpunom informisanju građana Novog Sada, zaštiti i razvoju ljudskih prava i demokratije, slobodnom razvoju ličnosti i zaštiti dece i mladih, razvoju kulturnog i umetničkog stvaralaštva, razvoju obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost, razvoju nauke, sporta i fizičke kulture, zaštiti životne sredine i zdravlja ljudi, unapređivanju medijskog i novinarskog profesionalizma i ostalih medijskih sadržaja koji doprinose zadovoljavanju potreba građana Novog Sada za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije;

- projekte namenjene nacionalnim manjinama i etničkim zajednicama na teritoriji Grada Novog Sada u cilju informisanja na sopstvenom jeziku i negovanja sopstvene kulture i identiteta, i koji podstiču stvaralaštvo u svim oblastima javnog života pripadnika nacionalnih manjina;

- projekte namenjene zaštiti interesa osoba sa invaliditetom radi nesmetanog korišćenja prava ovih lica u javnom informisanju, a posebno slobode mišljenja i izražavanja i omogućavanja nesmetanog primanja informacija namenjenih javnosti u primerenom obliku i primenom odgovarajuće tehnologije i

- projekte organizovanja i učešća na stručnim, naučnim i prigodnim skupovima, kao i unapređivanja profesionalnih i etičkih standarda u oblasti javnog informisanja.

¹ Član 15. Zakona o javnom informisanju i medijima definiše javni interes u javnom informisanju, i to tako da on podrazumeva: istinito, nepristrasno, pravovremeno i potpuno informisanje svih građana Republike Srbije; istinito, nepristrasno, pravovremeno i potpuno informisanje na maternjem jeziku građana Republike Srbije pripadnika nacionalnih manjina; informisanje na srpskom jeziku pripadnika srpskog naroda koji žive van teritorije Republike Srbije; očuvanje kulturnog identiteta srpskog naroda i nacionalnih manjina koje žive na teritoriji Republike Srbije; informisanje inostrane javnosti na stranim jezicima kada je to od interesa za Republiku Srbiju; informisanje osoba sa invaliditetom i drugih manjinskih grupa; podrška proizvodnji medijskih sadržaja u cilju zaštite i razvoja ljudskih prava i demokratije, unapređivanja pravne i socijalne države, slobodnog razvoja ličnosti i zaštite dece i mladih, razvoja kulturnog i umetničkog stvaralaštva, razvoja obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost kao deo obrazovnog sistema, razvoja nauke, razvoja sporta i fizičke kulture i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi; unapređivanje medijskog i novinarskog profesionalizma.

Subotica

Namena konkursa je ostvarivanje javnog interesa građana grada Subotice, u oblasti javnog informisanja, razvoj medijskog pluralizma, uvođenje, poboljšanje ili proširenje programskih sadržaja u novinama ili elektronskim medijima na srpskom jeziku i na jezicima nacionalnih manjina, koji se posebno odnose na zaštitu i razvoj ljudskih prava i demokratije, unapređivanja pravne i socijalne države, ekonomsku, društvenu i kulturnu problematiku, manjinske društvene grupe, pitanja iz oblasti socijalne zaštite, zaštite interesa osoba sa invaliditetom i obezbeđivanja njihovog

ravnopravnog uživanja prava na slobodu mišljenja i izražavanja, društvene brige o deci, položaja mladih ili starijih građana, rodnu ravnopravnost, zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi, razvoj i negovanje kulture i umetnosti na teritoriji grada Subotice, afirmacija multikulturalnosti, razvoj interkulturalizma, podsticanje višezjezičnih programa, putem medija koji se distribuiraju ili emituju program na teritoriji grada Subotice, a od posebnog su značaja za javno informisanje građana grada Subotice, uključujući i internet stranice upisane u registar medija.

Smederevo

Konkurs se raspisuje radi sufinansiranja proizvodnje medijskih sadržaja iz oblasti javnog informisanja koji doprinose istinitom, nepristrasnom, pravovremenom i potpunom informisanju svih građana Smedereva; podizanju kvaliteta informisanja osoba sa invaliditetom i pripadnika drugih manjinskih grupa; zaštititi i razvoju ljudskih prava i demokratije; unapređenju pravne i socijalne države; slobodnom razvoju ličnosti i zaštiti dece i

razvoju kulturnog i umetničkog stvaralaštva; razvoju obrazovanja uključujući i medijsku pismenost kao deo obrazovnog sistema; razvoju nauke, sporta i fizičke kulture; zaštiti životne sredine i zdravlja ljudi; unapređenju medijskog i novinarskog profesionalizma i ostalih medijskih sadržaja koji doprinose zadovoljavanju potreba građana Smedereva za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije.

Kruševac

Konkurs se raspisuje radi pružanja finansijske podrške medijskim sadržajima koji doprinose ostvarivanju javnog interesa u oblasti

javnog informisanja, definisanog članom 15. Zakona o javnom informisanju i medijima.

Novi Sad

Za proizvodnju medijskih sadržaja grad Novog Sada je iz budžeta izdvojio sredstva u ukupnom iznosu od 43.564.000 dinara koja su raspoređena na 58 projekata.² Uzorkom je obuhvaćeno 10 projekata ukupne vrednosti od 21.500.000 dinara, za koje je opredeljeno gotovo 50% dodeljenih sredstava. Broj obrađenih jedinica je 377.

Za medijske sadržaje proizvedene u Novom Sadu karakteristično je da se oni pretežno obraćaju široj populaciji. U čak 9 od 10 projekata iz uzorka nije bilo moguće izdvojiti nijednu specifičnu društvenu grupu koja čini ciljnu publiku. Izuzetak predstavlja projekat "Deca su naša budućnost" koji je imao za cilj da informiše i edukuje decu, mlade i roditelje o izazovima odrastanja. Sa druge strane, tematski fokus projekata je znatno raznovrsniji. Najveći broj čine projekti kolažnog sadržaja (5 projekata), dok su u drugim projektima bile zastupljene teme istorije, dece, mladih i roditeljstva, kulturnog nasleđa i umetničkog stvaralaštva, rada lokalne uprave i javnih finansija. Pojednim projektima, međutim, u preteranoj opštosti izmiče fokusiranost na određenu temu i publike, kao što je slučaj sa projekom "Novi Sad uživo", tako da nije jasno šta je zapravo njihov osnovni cilj.

² Javni konkurs za finansiranje projekata iz oblasti javnog informisanja koji je raspisao grad Novi Sad sadržao je četiri komponente. U pitanju su: projekti proizvodnje medijskih sadržaja iz oblasti javnog informisanja; projekti namenjeni nacionalnim manjinama i etničkim zajednicama; projekti namenjeni zaštiti interesa osoba sa invaliditetom; projekti organizovanja i učešća na stručnim, naučnim i prigodnim skupovima. Ukupan iznos je opredeljenih za sva četiri komponente konkurs iznosio je 65.224.000 dinara. Ovom analizom su, međutim, bili obuhvaćeni projekti iz prve komponente - projekti proizvodnje medijskih sadržaja iz oblasti javnog informisanja.

Većina medija u svojim projektima (6) temama koje obrađuje pristupa na deskriptivni ili promotivni način, nastojeći da pre svega da ih opiše. U projektu “Deca su naša budućnost” prepoznaje se ozbiljniji, problemski pristup temi, dok se kod tri projekta prepoznaju propagandne tendencije naročito kod onih koje se bave radom lokalne vlasti.

Projekat “Novi Sad - Evropska prestonica omladine i kulture” naročito odlikuje propagandni ton u predstavljanju rada gradske vlasti. Projekat Novosađanima predstavlja akcije i projekte koji će doprineti da Novi Sad opravda titule omladinske prestonice Evrope 2019. i kulturne prestonice Evrope 2021. Proizvedeni sadržaji zapravo se svode na afirmaciju gradske vlasti, pri čemu je tema omladinske politike u potpunosti izostavljena.

Pored raznovrsnosti tema, projekte karakteriše i izvestan pluralizam u izboru sagovornika. Osim predstavnika gradske vlasti i drugih gradskih institucija, pa i republičke vlasti, kroz projekte se može čuti glas i predstavnika civilnog društva i medija, umetnika i radnika u kulturi, stručnjaka za različite oblasti, kao i samih građana. Međutim, predstavnici opozicionih partija nisu zastupljeni kao sagovornici.

U polovini analiziranih projekata (5) proizvedeni sadržaj zapravo predstavlja nastavak regularnog programa, 4 projekta donose nov sadržaj, dok jedan projekt unosi novine u postojeću produkciju.

U analizi sadržaja istraživači su u izvesnoj meri bili osujećeni činjenicom da im je Gradska uprava za kulturu uskratila pristup predlozima projekata, pozivajući se na Zakon o autorskim pravima. Ovim povodom je podnete žalba Povereniku za pristup informacijama od javnog značaja, ali do završetka pisanja ovog izveštaja pristup traženim materijalima nije bio omogućen. Generalno gledano, čini se da mediji nisu do kraja usvojili projektno razmišljanje o sadržajima koje proizvode i nedovoljno su fokusirani na ciljeve koje su projektno postavili. S tim u vezi se kroz narativne izveštaje može primetiti kako medijske organizacije na različite načine shvataju pojmove ciljeva i rezultata projekata. Na primer, kompanija “Fabrika slova” među postignutim rezultatima, pored ostalog, navodi “povećanje prodatog tiraža” i “povećanje broja poseta sajtu”.

Prilikom analiziranja sadržaja, istraživači nisu uočili veće povrede etičkog kodeksa.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji je za grad Novi Sad predstavljen u sledećoj tabeli.

HASHTAG doo (NS uživo)

PROJEKAT: Novi Sad uživo

Informisanje javnosti o svim relevantnim aktuelnim dešavanjima, kako planiranim, tako i vanrednim na teritoriji Novog Sada, kao i informisanje o radu i aktivnostima gradskih institucija i javnih preduzeća. Projektom je obuhvaćena stalna interakcija sa građanima Novog Sada koji su preko društvenih mreža predlagali teme za koje

smatraju da su od značaja. Akcenat je stavljen na razvoj kulturnog i umetničkog stvaralaštva, razvoj obrazovanja, sporta i fizičke kulture, na potrebe i probleme lokalne sredine. Kroz 60 sadržaja na portalu i Youtube kanalu profesionalno smo informisali građane o svim temama koje doprinose kvalitetnijem životu sugrađana.

RADIO 021 (RADIO 021)

PROJEKAT: Miris grada

Medijski projekat "Miris grada" obuhvatio je kreiranje 10 tekstova i 5 dugometražnih radijskih emisija u kojima je Novi Sad predstavljen na drugačiji način kroz razgovore sa poznatim Novosađanima i običnim ljudima i sa ciljem da se upoznaju građani sa istorijskim, ali i novim činjenicama i zanimljivostima koje su doprinele tome da postane jedna od najpopularnijih turističkih destinacija Srbije. Projekat je bio namenjen građanima opštine Novi Sad, ali i široj javnosti, putem internet prostora i lokalne radijske frekvencije. Projektom su teme obrađene kroz različite radijske reportaže i novinarske tekstove koji su se realizovali svake nedelje, radnim

danom u udarnom terminu na radiju i na portalu u periodu najveće čitanosti, odnosno radnim danima tokom prepodneva. Emisije su se premijerno emitovale utorkom u 11 časova, a reprizno petkom u 15 časova. Kada je reč o dometu na društvenim mrežama, sav sadržaj podeljen je na Fejsuk stranici Radija 021 (136.000 pratilaca) i na Tviter nalogu medija (8.000 pratilaca). Realizacijom svih planiranih projektnih aktivnosti, ispunjena je svrha projekta: prikupljanje i razmena informacija o životu u Novom Sadu i njegovim specifičnostima, a namenjen je, ne samo građanima naše opštine već i široj javnosti putem interneta.

RADIO PLANETA (RADIO PLANETA)

PROJEKAT: Deca su naša budućnost

Tokom sedam meseci svakog dana porodični priručnik "Deca su naša budućnost" postao je vodič za informisanje i edukovanje slušalaca. Projekat je osmišljen i namenjen zaštiti interesa svakog deteta, mladih i njihovih roditelja radi nesmetanog korišćenja prava ovih lica u javnom informisanju, a posebno slobode primanja ideja, informacija i mišljenja, objavljenih na talasima Planeta radija. Uz gostovanje i konsultacije doktora, pedijatar, specijalista medicine, pedagoga, vaspitača, logopeda, učitelja, profesora, nastavnika, psihologa, timova Savetovaništa za mlade, životnih treneta i stručnjaka iz oblasti koji se bave datim problemom, u svakoj prilici je iskorišćeno i stručno mišljenje i mnogih nadležnih institucija koje su specijalizovane i zadužene za

pronalaženje pravog rešenja i bave se aktuelnom problematikom deteta u društvu i svih onih kojima je pomoć potrebna, od najranijih faza razvoja do puberteta i adolescentskog sazrevanja i visokog obrazovanja. Sadržaj je bio plasiran, namenjen i zamišljen bez ograničenja na starosnu granicu, svakom slušaocu, radi pravilnog razvoja i očuvanja mentalnog i psihosomatskog zdravlja dece i omladine i njihove srećnije i bezbrižnije budućnosti sa puno sporta i zdravog načina života, bez agresije, vršnjačkog nasilja, stresa, teških emocija i životnih poraza i povećanja svesti pojedinca o značaju rađanja i podsticaj nataliteta, usmerili smo pun potencijal i snagu na sve aspekte rada na većoj i srećnijoj porodici.

FABRIKA SLOVA DOO (VOJVOĐANSKI MAGAZIN)

PROJEKAT: Novi Sad - Adresa Evrope

Projekat "Novi Sad adresa Evrope" sastoji se od priča reportaža na 29 strana, u 7 brojeva Vojvođanskog magazina. To je sveobuhvatno predstavljanje žitelja, kulture, kulturnog nasleđa, tradicije, znamenitih ljudi iz Novog Sada i okolnih mesta, ali i

svakodnevice, života i problema sa kojima se žitelji susreću. Generalno gledano, ovo je projekat koji je realizovan na 29 strana u toku 7 meseci na stranama Vojvođanskog magazina koji izlazi već desetu godinu.

NINAMEDIA KLIPING DOO (Novosadska TV)

PROJEKAT: Riznica kulture Novog Sada

"Riznica kulture Novog Sada" serijal je od 20 televizijskih emisija kroz koji su gledaocima prikazane građevine Novog Sada, nekadašnji centri kulture, a o kojima se danas malo zna. Reč je o mestima pored kojih svakodnevno prolazimo, a koja su nastajala decenijama

unazad smenjivanjem i kombinovanjem različitih stilova, procesima urbanizacije, industrijalizacije, kolonizacije i brojnih drugih faktora. Gledaocima je predstavljeno 20 građevina na više lokacije u Novom Sadu, a o kojima su govorili kustosi, istoričari, arhitekte.

NS-AS DOO (RADIO AS)

PROJEKAT: Vojvođanski reporteri

Prilikom realizacije ovog projekta razgovarali smo sa predstavnicima medija, akademske zajednice i nevladinih organizacija. Svi su rekli da su pozitivne društvene promene u Srbiji nemoguće bez bolje saradnje medija i civilnog društva. Većina je istakla da danas saradnja nije na zavidnom nivou, da izostaje međusobna podrška i da je neophodno raditi na boljoj komunikaciji. Veliki broj aktivista iz nevladinih organizacija smatra da mediji u

Srbiji idu za spektaklom/senzacionalizmom i da zanemaruju društvenu odgovornost. Oni dodaju da u današnjim uslovima u medijima "nema mesta za pozitivne projekte civilnog društva". Medijski profesionalci sa kojima smo razgovarali naglašavaju da organizacije civilnog društva i udruženja ne razumeju da mediji posluju na tržištu koje se zasniva na konkurenciji, i da dobre vesti o uspesima civilnog društva – jednostavno često nisu vesti.

DNEVNIK (DNEVNIK)

PROJEKAT: Prigradska naselja Novog Sada

Dnevnik Vojvodina Press je koristeći metod istraživačkog novinarstva, proizveo serijal od 140 medijskih sadržaja, informativnog karaktera, novinarsko – uredničku kompilaciju intervjua, reportaža, tematskih tekstova, sa fotografijama, potrebnim grafikovima i statističkim parametrima o prigradskim naseljima Novog Sada, njihovoj svakodnevici, problemima sa kojima se suočavaju ali i koracima

koji se čine da bi ti problemi bili rešeni, potezima, događajima u oblasti kulture, obrazovanja, sporta i tako doprineo, s jedne strane, povećanoj motivisanosti građana prigradskih naselja da se aktivno uključe u život i razvoj njihovih zajednica, i s druge, povećanju svesti građana Novog Sada o problemima i potrebama sa kojima se mesne zajednice suočavaju.

INFO IT MEDIA DOO BEOGRAD-STARI GRAD (INFORMER)

PROJEKAT: Upoznajte opštine i gradove u Srbiji NOVI SAD - EVROPSKA PRESTONICA OMLADINE I KULTURE

Držeći se predloga iz prijave na konkurs za projektno sufinansiranje iz oblasti javnog informisanja o Novom Sadu – evropskoj prestonici kulture i omladine, koje je vaš Grad prihvatio, ispoštovan je zahtev vaše pres službe da u dnevnim novinama Informer bude objavljeno osam celih strana o Novom Sadu, odnosno o naporima grada da uredi infrastrukturu kako bi spreman dočeka narednu godinu, kada postaje omladinska prestonica Evrope, odnosno 2021, kada postaje evropska kulturna prestonica. Ispoštovan je zahtev da se uz svaki tekst objavi – Projekat sufinansiranja Grad Novi Sad: Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva. Objavljeno je, dakle, osam tekstova. Prvi o investicionom i građevinskom zamahu u Novom Sadu, drugi o izgradnji Sentandrejskog bulevara i mosta na Klisi, zatim o merama

populacione politike u Novom Sadu i brizi za najmlađe “od kolevke do škole”, što je u sklopu priprema za preuzimanje titule omladinske prestonice Evrope 2019. Objavljena je i reportaža o sve većem broju stanih turista, kao i rubrika o transformaciji evropske prestonice kulture 2021, odnosno o ubrzanom razvoju kulturnih potencijala. U sklopu priprema za 2019. i 2021. godinu, kad će Novi Sad biti u fokusu evropskih zbivanja, objavljene su reportaže o “zelenijem gradu”, odnosno o obnovi starih i izgradnji novih parkova, kao i o ravnopravnom razvoju svih delova grada, gde je akcenat stavljen na potrebu da sela dobiju vrtiće i kanalizaciju. Konačno, projekat je zaokružen rubrikom o kapitalnim ulaganjima Novo Sada, takođe u sklopu priprema da se 2019. i 2021. dočekaju u skladu sa titulama koje je Novi Sad dobio od Evropskog parlamenta.

NOVOSADSKA TV (NOVOSADSKA TV)

PROJEKAT: Stogodišnjica oslobođenja i ulaska srpske vojske u Novi Sad

Tema projekta Novosadske televizije bili su obeležavanje stogodišnjice oslobođenja Grada Novog Sada u Prvom svetskom ratu i ulazak Srpske vojske u Novi Sad i stogodišnjica prisajedinjenja Vojvodine Srbiji. Značaj realizacije ovog projekta bio je da se gledaoci bliže upoznaju sa važnosti očuvanja srpske istorije našeg grada i da se bliže upoznaju sa neposrednim događajima i ličnostima koji su odigrali važnu ulogu u ovako značajnom istorijskom događaju. Tema projekta Novosadske televizije bila je obeležavanje stogodišnjice oslobođenja Grada Novog Sada u Prvom svetskom ratu i ulazak srpske vojske u Novi Sad. Svrha projekta bila se da se na zanimljiv dokumentarni način uz igrane filmove i glumu, predstavi jedan od najznačajnijih datuma u istoriji Grada Novog Sada, da se gledaoci bliže upoznaju sa važnosti ovog datuma i istorijskog perioda kao očuvanje srpske tradicije. Bogata istorijska baština predstavlja jednu od naših najvećih prednosti i ona je mnogo više od naše prošlosti, ona ima

ključnu ulogu u izgradnji naše budućnosti. Dva medijska sadržaja od po 25 minuta. Aktivnosti koje smo sproveli da bi realizovali ovaj projekat je prvenstveno istraživačko novinarstvo, gde smo u razgovorima sa istoričarima prvo mi naučili istoriju, a zatim to utkali u naše emisije i kroz njih verujemo naučili i naše gledaoce o važnosti očuvanja srpske tradicije i istorije u Novom Sadu. Prema knjizi Slobodana Bjelice istoričara, smo pisali scenario za film, a zatim snimali na terenu na najvažnijim lokacijama u gradu kuda je prošla srpska vojska na čelu sa majorom Bugarskim. Montaža je bila izuzetno zahtevan deo projekta jer je trebalo sve informacije upakovati u ovakav televizijski format, a da budu zanimljivi svim gledaocima, kako mlađoj populaciji tako i starijim građanima. Smatramo da je ovo jedan od najbolje realizovanih projekata koji će ostati u amanet da se gleda i iz njega uči. Drugu dokumentarnu emisiju o prisajedinjenju Vojvodine Srbiji realizovali smo u saradnji sa istoričarem Petrom Đurđevićem.

DELTA TV (DELTA TV)

PROJEKAT: Juče, danas, sutra

Tokom realizacije projekta “Novosadska hronika” emitovali smo 12 emisija u trajanju od 45 min. Emisije su kompleksne sadržine, s jedne strane su informativnog a sa druge strane dokumentarnog, edukativnog i zabavnog karaktera. U svakoj od emisija razgovarali smo sa adekvatnim sagovornicima o najznačajnijim temama vezanim za tu oblast. U emisijama smo takođe emitovali priloge

sa najznačajnijim temama i dešavanjima u protekloj nedelji na teritoriji Grada Novog Sada, te na taj način doprineli boljem informisanju stanovništva o akuelnim dešavanjima, što nam je ujedno i bio cilj. Ciljna grupa nam je stanovništvo sa teritorije Grada Novog Sada. Emisije su emitovane u najgledanijem terminu Delta televizije.

Subotica

Grad Subotica podržao je 35 projekata proizvodnje medijskih sadržaja za koje je ukupno izdvojeno 24.700.000.00 dinara. U uzorak ovog istraživanja ušlo je 11 projekata čija je ukupna vrednost 16.470.000 dinara, što iznosi približno 67% budžetskog novca opredeljenog za ovu namenu. Broj obrađenih jedinca je 356. Međutim, bitno je napomenuti da se analiza koja sledi faktički odnosi samo na 7 projekata. Razlog tome leži u činjenici da kompanije "Yu Eco doo Subotica" (za oba svoja projekta) i "Snoma doo" uz svoje narativne izveštaje osim džinglova nisu priložili medijske sadržaje. Sadržaj Udruženja Marija nije bilo moguće analizirati jer je bio proizveden na mađarskom jeziku.

Gotovo svi sadržaji za koje je bio obezbeđen materijal za analizu namenjeni su opštoj populaciji. Izuzetak predstavlja projekat Udruženja CRO-INFO koji je fokusiran na hrvatsku manjinu. Tome se može dodati i projekat Udruženja Marija koji je usmeren ka mađarskoj zajednici. U pogledu tematskog fokusa, najzastupljeniji su projekti kolažnog tipa (5), dok se preostali projekti bave kulturnim, umetničkim i urbanističkim stvaralaštvom. Sadržaj "Potka Subotice" odstupa od projektnog predloga jer se ne bavi pitanjima manjinskih zajednica i multikulturalizma na problemski način, već se svodi na prenošenje vesti na manjinskim jezicima.

U tretmanu sadržaja preovlađuje deskriptivan i promotivan pristup. To važi i za projekat "Subotička hronika" u čijem predlogu je eksplicitno napisano da će imati istraživački pristup u obrađivanju izabranih tema. Svi analizirani medijski sadržaji pretežno deluju kao nastavak redovne produkcije, pa istraživački i problemski pristup nedostaju.

Kada je reč o sagovornicima, u prvom planu su pripadnici različitih grupa građana i lokalne zajednice. U izvesnoj meri zastupljeni su i predstavnici lokalnih ustanova i eksperti, kao i umetnici i radnici u kulturi.

Od drugih zapažanja trebalo bi napomenuti da je uz projekat "Subotica moj grad" priložena svega 1 emisija od 40 koliko je navedeno u izveštaju. Preduzeću Fabrika slova doo (Vojvođanski magazin) su osim u Subotici odobrena sredstva i na konkursima u Novom Sadu i Pokrajini.

Analizom sadržaja utvrđeno je da nije bilo većih povreda etičkog kodeksa.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji je za grad Novi Sad predstavljen u sledećoj tabeli.

YU ECO DOO SUBOTICA (RADIO YU ECO)

PROJEKAT: Naše malo za njihovo mnogo

Kroz emisije smo prikazali život dece sa posebnim potrebama, život romske dece, dece na selu u kolektivnim centrima, i u hraniteljskim porodicama. Posebno smo istražili probleme sa kojima se deca susreću, a tiču se obrazovanja, nasilja u školama, droge, interneta i svega što predstavlja potencijalnu opasnost

za njihov razvoj i detinjstvo. Ostvareni su osnovni ciljevi kao što je smanjenje siromaštva kod dece, kvalitetno obrazovanje za svu decu, bolje zdravlje, unapređenje položaja dece ometene u razvoju, zaštitu dece od zlostavljanja, zanemarivanja, iskorišćavanja i nasilja.

SNOMA DOO (WWW.SNOMA.CO.RS)

PROJEKAT: Subotica danas

Kontinuirano praćenje najvažnijih manifestacija, događanja, tribina i akcija u organizaciji lokalne samouprave, emitovanje priloga o događajima u okviru tradicionalnih vesti koje se emituju na svakih sat vremena na TV IKS zatim kroz emisiju Subotica

danas, kroz priloge na sajtu www.snoma.co.rs i na youtube kanalu koji koristimo kao alternativno sredstvo komunikacije sa gledaocima, gde se svi prilozi i emisije mogu pogledati bilo kada po objavljivanju.

Udruženje novinara "CRO- INFO" (TV Subotica)

PROJEKAT: Televizijski program na hrvatskom jeziku „Cro - info pejzaži“

Sadržaji u okviru projekta pod nazivom "Cro-info pejzaži" obuhvataju: 1. petominutnu informativnu TV emisiju s četiri reprizna termina; 2. polusatnu društvo-političku emisiju TV emisija "Motrište" s jednim repriznim terminom i 3. polusatnu nedeljnu TV emisiju "Zlatna škatulja" s jednim repriznim terminom. Konceptualna i programska šema emisije sačinjena je sa senzibilitetom tj osećajem za potrebe teritorijalno disperzirane zajednice (zastupljenost vesti iz mesta u kojima žive Hrvati, s naglaskom na teritoriju koji pokriva emiter). Prilagođene koncepciji, emisije informiraju o društvenom delovanju i dostignućima pripadnika manjinske zajednice, a također pružaju informacije bitne za zajednicu. Zainteresovani pripadnici hrvatske manjine u Srbiji, zbog mogućnosti repriziranja emisije u četiri termina imaju priliku

zahvaljujući ovom projektu informisati se na maternjem jeziku, bez obzira na raspored dnevnih obaveza. Organiz vlasti RS imaju priliku iz naših emisija informisati se verodostojno o interesima, delovanju, potrebama i problemima manjine na istinih (neutralan) i sveobuhvatan način. Ovaj projekat podržan je jedinstvom celokupne zajednice, na osnovu kojeg, veoma disperzirana zajednica poseduje kvalitetnu mrežu honorarnih saradnika. TV program Cro-inga omogućava istinito, nepristrasno, pravovremeno informisanje na hrvatskom jeziku pripadnika primarne ciljne grupe objavljujući informacije od značaja za život i rad građana na nivou Republike, Autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, zalaže se za zaštitu i razvoj ljudskih prava i demokratije, brine o očuvanju kulturnog identiteta hrvatske nacionalne manjine.

Artline (TV K23)

PROJEKAT: Subotica moj grad

"Subotica moj grad" u 2018. godini emitovano je preko 40 emisija. U desetak emisija je istraživao razvoj arhitekture i urabizma posle drugog svetskog rata, desetak emisije se odnosi na očuvanje kulturne baštine, značajne aktivnosti iz sfera

kulture, nauke i privrede. Kontinuirano je praćena realizacije svih velikih projekata, kao što su gradnja pozorišta, velikih infrastrukturnih radova, studentskog i turističkog kompleksa kod Kravog jezera.

Fabrika slova doo (Vojvođanski magazin)

PROJEKAT: Subotica mesto susreta

Projekat "Subotica mesto susreta" sastoji se od priča reportaža na 12 strana u 4 broja Vojvođanskog magazina. To je sveobuhvatno predstavljanje žitelja, kulture i kulturnog nasleđa, tradicije, znamenitih ljudi iz Subotice i okoline, ali i

svakodnevice, života i problema sa kojima se žitelji susreću. Generalno gledano, ovaj projekat koji je realizovan na 12 strana u toku 5 meseci na stranama Vojvođanskog magazina koji izlazi već desetu godinu.

Radio Subotica (Radio Subotica)

PROJEKAT: Potka Subotice

Tokom 9 meseci Radio Subotica je proizvela serijal dokumentarističkih, informativnih, kolažnih emisija i podržala mere kojima je doprinela podizanju nivoa svesti javnosti o potrebi usvajanja vrednosti multikulturalizma, i sa druge strane, samom povećanju informisanosti građana Subotice o ovim vrednostima. Primarna ciljna grupa su građani Subotice starosti od 20 do 55 godina. 64 originalne sedmominutne edukativne radijske emisije na srpskom, mađarskom, hrvatskom i bunjevačkom jeziku, pri čemu se informacije na navedenim jezicima saopštavane naizmenično u toku jedinstvenog prepodnevnog, popodnevnog i večernjeg programa Radio Subotice. Donele su priče o manifestacijama i dešavanjima na polju kulture i javnog života koje predstavljaju

kulturu pojedinih nacionalnih zajednica koje žive u Subotici. Dodatno su prezentovane na sajtu www.tvsubotica.com. Ideja koja je realizacijom projekta ostvarena jeste promovisati najvažnije kulturne manifestacije koje se održavaju na teritoriji Subotice, bez obzira na to da li su to manifestacije srpskog naroda ili manjinskih zajednica. Promovisane su specifičnosti naroda i manjinskih zajednica, kroz promociju njihovih kulturnih manifestacija onako kako su se dešavale u gradu Subotici i okolini. Od sabora, dana kulture, festivala, likovnih kolonija, promocija knjiga, žetelačkih svečanosti do filmskog festivala. Kroz njih su pripadnici drugih nacionalnih manjina mogli da se upoznaju sa njima, sa osobenostima naroda i zajednica, da ih upoznaju i bolje razumeju.

UDRUŽENJE MARIJA (RADIO MARIJA)

PROJEKAT: Naša kršćanska baština – Keresztény kulturális örökségünk

Emisija se bavi istorijom i kulturom grada Subotice iz ugla hrišćanstva. Medijski sadržaj je emitovan kroz 39 emisija na talasima "Radija Marija" Subotica na mađarskom jeziku.

Magazin Dani (Magazin Dani)

PROJEKAT: Od iskona do danas

Tokom nepunih 9 meseci MAGAZIN Dani su koristeći metod istraživačkog novinarstva proizveli serijal dokumentarističkih, informativnih, kolažnih tekstova u projektu "Od iskona do danas" kojim se doprimenlo podizanju nivoa svesti javnosti o potrebi očuvanja srpskog nacionalnog i kulturnog identiteta i jezika i promociji kulturnog nasleđa Srbije, razvoja i negovanja

kulture i umetnosti na teritorije grada Subotice i povećanju informisanosti građana Subotice o ovim vrednostima. 19 tekstova kako bi se doprinelo podizanju nivoa svesti javnosti o potrebi povećanog nivoa informisanosti građana Subotice o istoriji Srbije i Subotice, o ćirilicnom pismu i kulturnoj baštini Subotice.

PANONIJA MEDIJA (DNEVNIK)

PROJEKAT: Subotička hronika

PANONIJA MEDIA je koristeći metod istraživačkog novinarstva, proizvela serijal od 55 medijskih sadržaja, informativnog karaktera, novinarsko-uredničku kompilaciju intervjua, reportaža, tematskih tekstova, sa fotografijama o radu Lokalne samouprave i kulturnom životu u Subotici i tako doprinela, s

jedne strane, podizanju svesti građana Subotice o potrebi učešća građanstva kao kontrolnog i korektivnog tela u radu Lokalne samouprave, i s druge, samom povećanju i informisanosti građana Subotice, a posebno mladih od 16 do 25 godina o svim zbivanjima u kulturnom životu u Subotici.

VTV COMNET DOO (TV SUBOTICA)

PROJEKAT: Temelji Subotice

Tokom 9 meseci TV Subotica je proizvela serijal "Temelji Subotice" kojije doprineo povećanju nivoa informisanosti građana Subotice. Emisija "Kulturoseum" i "Opušteno" i "Likovni tragovi", koje su zaokružene tematske celine sa fokusom na teme iz kulture, očuvanja tradicije, običaja, turizma i života grada, omogućilo se građanima Subotice da budu na vreme, objektivno i potpuno informisani o temama koje su sami izabrali, putem anketa, kao njima važne. Trajanje emisija je do 25 minuta, dok su zastupljeni žanrovi: emisija kolažnog tipa, intervjua, dokumentaristički magazin, snimci događanja. Ukupno 45

emisija je proizvedeno i emitovano na TV Subotica – lokalnoj televiziji koja na dnevnom nivou informiše građane Subotice. Prikazane su priče o dešavanjima u opštini Subotica koje predstavljaju najznačajnije i najbitnije događaje i događanja za stanovništvo Subotice. Dodatno su prezentovane na sajtu www.tvsubotica.com. Ideja koja je realizacijom projekta ostvarena jeste informisati građane na njihovom maternjem jeziku, što spada u domen osnovnih ljudskih prava, o svemu najbitnijem i najznačajnijem za njih, što se dešava u opštini Subotica.

YU ECO DOO SUBOTICA (TV YU ECO)

PROJEKAT: Ostvarivanje javnog interesa građana Subotice u oblasti javnog informisanja

Projekat je kroz 350 dnevno-informativnih i specijalizovanih emisija na srpskom, hrvatskom i mađarskom jeziku omogućiti tačno, pravovremeno i objektivno informisanje građana Subotice. TV YU EKO je u svojim redovno-informativnim, ali i dnevno-političkim i nedeljno-političkim emisijama redovno izveštavala o aktivnostima lokalne samouprave, kao i o svim društvenim socijalnim, ekonomskim, komunalnim, kulturološkim pitanjima značajnim za stanovnike Subotice. Na ovaj način, građani su informisani iz svih oblasti u gradu

– političkog života, komunalnih tema, zdravstva, školstva, ekologije, turizma, sporta... TV YU ECO je otpratio sva dešavanja u organizaciji Skupštine Subotice, i ona čiji je Grad pokrovitelj, kao i rad Gradskog veća, parlamentarnih stranaka, svih organa gradske uprave, inspekcija... posebno na srpskom i hrvatskom jeziku, ali i u određenom obimu i na mađarskom jeziku. Redovno smo izveštavali u dnevnim informativnim emisijama, kao i u pojedinačnim emisijama, specijalizovanim emisijama koje su emitovane na nedeljnom nivou.

Smederevo

Konkursom grada Smedereva podržano je 15 projekata proizvodnje medijskih sadržaja čija ukupna vrednost iznosi 20.000.000 dinara. Uzorak istraživanja obuhvatio je 8 projekata sa 514 sadržaja. Vrednost svih projekata iznosi 15.503.000 dinara što čini 77,5% dodeljenih sredstava.

Projekti podržani kroz konkurs pokazuju raznovrsnost kada je reč o ciljnim grupama kojima se obraćaju, temama koje obrađuju i izvorima na koje se pozivaju. Među društvenim grupama kojima su sadržaji namenjeni izdvajaju se deca, učenici, mladi, roditelji, Romi, kao i opšta populacija. Kada je reč o tematskom fokusu, zastupljene su oblasti obrazovanja i školstva, dece i roditeljstva, zatim kulture i umetnosti, turizma, kao i kolažni sadržaji. Čak dva projekta se tiču nataliteta.

U skladu sa raznolikošću tema i usredsređenošću na različite ciljne grupe, prepoznaje se i pluralizam sagovornika i izvora informacija, kroz projekte ali i u okviru pojedinačnih sadržaja. Pored nosilaca lokalne vlasti i predstavnika drugih lokalnih institucija, među sagovornicima su zastupljeni i predstavnici republičke vlasti, zatim stručnjaci, predstavnici civilnog društva, učenici i drugi građani. Sa druge strane, u pojedinim sadržajima, poput onih koji su priložili Radio Lux i Radio Smederevo, zapravo nema sagovornika već se program svodi na prenošenje saopštenja.

Kada je reč o tretmanu sadržaja, pretežno je reč promotivnim priložima. U projektu Televizije Kopernikus 1 prepoznaje se i propagandni ton budući da se pored turističkih potencijala Smedereva promovise i rad gradske i republičke vlasti.

U pogledu originalnosti sadržaja, može se primetiti da se uglavnom radi o nastavku redovnog programa. Štaviše, ocena istraživača je da je u nekoliko slučajeva reč o tehnički nezahtevnim sadržajima kod koji dolazi do ponavljanja istih materijala u različitim jedinicama. Primer su projekti "Bržim informacijama ka Romskoj zajednici u Smederevu do kvalitetnijeg života" i "Borba za potomstvo- najveća briga Smedereva i Srbije (Natalitet- prioritet)". U sadržajima koje je dostavio Radio Lux nije moguće utvrditi da li jedinice, koje su inače vrlo oskudne, predstavljaju isečke ili cele emisije, a koje inače deluje kao deo redovne programske šeme. Od sadržaja koji je dostavio Radio Smederevo, od 100 jedinica samo je 14 originalno dok se ostale ponavljaju.

Pozitivan primer predstavlja projekat "Najvažniji posao - da nas bude više". Tema nataliteta je predstavljena kroz ljudske priče, kao i kroz intervju sa različitim sagovornicima iz vlasti i opozicije, demografske struke i civilnog društva. Projekat donosi novi sadržaj, a daje i kritički osvrt na zakonska rešenja.

Istraživači su uočili povredu etičkog kodeksa u projektu Televizije Jasenica "Borba za potomstvo - najveća briga Smedereva i Srbije (Natalitet - prioritet)". Reč je o diskriminatornom jeziku kojim je jedan od sagovornika govorio o ženama i neudatim i neoženjenim osobama, na šta novinarka koja je vodila razgovor nije reagovala.

U pogledu tehnike pisanja projekata i izveštaja može se zapaziti da se ciljevi i rezultati ne definišu na pravi način. Ciljevi se neretko preširoko i preambiciozno postavljaju, kao što je to slučaj kod projekta "Profesionalna orijentacija - odluka za ceo život - zanat uvek zlatan", gde se kao cilj navodi uvođenje sistema dualnog obrazovanja.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji je za grad Smederevo predstavljen u sledećoj tabeli.

<p>NOVINE „NAŠ GLAS“ (izdavač Novinsko izdavačko društvo sa ograničenom odgovornošću „Naš glas“ Smederevo) PROJEKAT: Profesionalna orijentacija- odluka za ceo život- zanat uvek zlatan</p>	
<p>U realizaciji projekta od 1.10. do 31.12.2018. godine list „Naš glas je pravovremenim, objektivnim i istinitim informisanjem na deset strana informisao mlade koji pohađaju osnovne i srednje škole, njihove roditelje o mogućnostima kvalitetnog izbora zanimanja,</p>	<p>ugodnostima i prednostima dualnog obrazovanja, reformi školstva i zanatima koji su uvek traženi u provredi, kao i aktivnosti firme koje žele da se uključe u program dualnog obrazovanja kako bi mladi tokom školovanja stekli neophodna praktična iskustva.</p>
<p>www.romskimediji.rs (izdavač Romski Medijski Servis- RMS) PROJEKAT: Bržim informacijama ka Romskoj zajednici u Smederevu do kvalitetnijeg života</p>	
<p>U okviru planiranih aktivnosti u prvom mesecu rađena je pripremna faza projekta, odnosno okupljanje projektnog tima, obilazak Romskih naselja u Smederevu. Tokom prvog meseca takođe je projektni tim uspostavio komunikaciju i informisao građane-pripadnike Romske Nacionalne manjine o planiranim aktivnostima (razgovor sa Romima i Romkinjama), u prvom mesecu vođena je priprema i planiranje projekta, izrada sinopsisa snimanja i dogovor sa sagovornicima. U drugom mesecu projektni tim je svoje aktivnosti usmerio na prikupljanju sirovog materijala, postavljanju metodologije za postizanje rezultata i ciljeve projekta. U toku drugog i trećeg meseca snimljeni su razgovori sa sagovornicima,</p>	<p>U istom periodu usledile su aktivnosti na sređivanju materijala- montaža i produkcija audio i video materijala. Snimljeni materijal- koji sadrži potrebne informacije na Srpskom i Romskom jeziku se po završetku montaže objavljivao na portalu, socijalnim i društvenim mrežama, internet radiju. Za potrebe promocije projekta snimljena je i najava koja sadrži informaciju o ciljevima projekta i donator koji nam je pružio podršku u realizaciji planiranih aktivnosti. Planiranim aktivnostima u okviru projekta proizveli smo 25 medijskih sadržaja na Srpskom i Romskom jeziku. Tokom čitavog projekta vršen je monitoring i evaluacija, po završetku planiranih aktivnosti pisan je narativni i finansijski izveštaj i evaluiran projekat.</p>
<p>TELEVIZIJA JASENICA (izdavač medija Privredno društvo Radio televizija Jasenica Društvo sa ograničenom odgovornošću) PROJEKAT: Borba za potomstvo- najveća briga Smedereva i Srbije (Natalitet- prioritet)</p>	
<p>U periodu od 1. septembra do 31. decembra 2018. godine pripremljeno je i realizovano 30 medijskih sadržaja pod nazivom</p>	<p>„Natalitet- prioritet“. Medijski sadržaji su pripremljeni i realizovani u studiju TV Jasenica, kao i na terenu.</p>
<p>TELEVIZIJA KOPERNIKUS 1- TV ::KCN1 (izdavač medija Kopernikus systems doo Beograd- ogranak Kopernikus produkcija) PROJEKAT: Smederevo - nova prestonica srpskog turizma</p>	
<p>Realizacijom projekta SMEDEREVO- NOVA PRESTONICA SRPSKOG TURIZMA doprinelo se promociji lokaliteta, spomenika kulture i manifestacija sa ciljem privlačenja, pre svega stranih turista. Serijal je posebnu pažnju obratio na rad Gradske uprave u oblasti turizma, poboljšanja infrastrukture i rešavanja komunalnih problema, a predstavljene su i mogućnosti za razvoj privrede u oblasti turizma; podrška postojećim malim, srednjim preduzećima; velikim kompanijama i privrednim subjektima koji već postoje u Beogradu, kao i privlačenju novih investicija. Posebna pažnja posvećena je i ogromnom kulturnom potencijalu kao sredstvu privlačenja turista. Realizacijom ovog projekta uticalo se na stvaranje saznanja i podizanje svesti lokalne zajednice o društvenom životu i angažovanju ljudi sa područja Smedereva i okoline, te važnosti</p>	<p>upoznavanja sa kojim problemima se susreću, kao i upoznavanje sa pozitivnim primerima uspešnih ustanova i ljudi iz oblasti kulture, obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, sporta, rada lokalne samouprave i dr. Projekat je bio usmeren ka svim ciljnim grupama. Televizijski prilozi i emisije su obrađivali teme i događaje vezane za rad lokalne samouprave, kao i teme iz oblasti privrede, obrazovanja, zdravstva, kulture, socijalne zaštite, poljoprivrede i sporta. Za vreme trajanja projekta emitovano je 5 tv emisija sa premijernim i repriznim emitovanjem. Projekat „SMEDEREVO- NOVA PRESTONICA SRPSKOG TURIZMA“ bio je najmenjen svima koji su želeli da upoznaju Beograd i okolinu bogatu tradicijom, prirodnim lepotama, istorijom i kulturom, kao i građanima koji nisu bili dovoljno informisani o radu lokalne samouprave i drugih institucija važnih za svakodnevni život.</p>

TV Jasenica Online (izdavač Privredno društvo Radio televizije Jasenica Društvo sa ograničenom odgovornošću)

PROJEKAT: Kulturna hronika Smedereva

U periodu od 1. septembra do 31. decembra 2018. godine pripremljeno je i realizovano 20 medijskih sadržaja pod nazivom KUKLTURNNA HRONIKA SMEDEREVA. Medijski sadržaji su

pripremani u studiju TV Jasenice, kao i na terenu, a realizovani na veb- stranici TV Jasenice tvjasenica.rs

Radio Smederevo, Konsalting marketing trejd doo

PROJEKAT: Buđenje

Probleme omladine, srednjoškolaca i studenata postavljamo u prvi plan iz različitih aspekata široj javnosti i starijoj populaciji na taj način omogućavamo da saznaju probleme, želje strahove i navike omladine kako bi bolje razumeli probleme i lakše došli do rešenja za iste. Radijska emisijaje sastavni deo jutarnjeg programa uz budjenje gde omladina dobija svoj poseban blok. Svakog dana od 9-12h na talasima Radio Smedereva 96.1 Mhz. Usled slabe razvijenosti lokalnih medija, građani i omladina Smedereva očit

imaju potrebe za informisanjem o svakodnevnim dešavanjima u gradu u svim aspektima življenja. Uz najezdu rijaliti porama i zabavnih kanala, informativni dinamični programi, pogotovu oni koji se realizuju na dnevnom nivou, uživo su kompletno nestali i ovim jutarnjim programom smo postigli nivo informisanosti građana i omladine Smedereva o svakodbevim zivotnim pitanjimai problemima sa kojima se građani i omladina susreću kao i potencijalnim rešenjima.

Radio Lux doo Smederevo

PROJEKAT: Smederevska Info Panorama - Luks Naksi radio

Realizacija projekta podrazumevala je, pre svega, sledeće aktivnosti osoba uključenih u projektu: Smederevska Info Panorama pokrivaće sve aspekta informacija od javnog značaja za građane Smedereva. Odlazak naših novinara na teren, praćenje konferencija za medije, izveštavanje sa lica mesta, istraživački rad, prijem i obrada dopisa za medijekoji nam šalju predstavnici lokalne samouprave sa ciljem pravovremenog,

tačnog i objektivnog informisanja građana Smedereva i okoline putem Luks Naksi radija. Osim toga, u okviru najslušanijih emisija (Luks Naksi Budilnik, Luks Naksi Dan i vesti) naši novinari i voditelji kontinuirano su pokrivali najvažnije oblasti svakodnevnog života u Smederevu i okolini, i na taj način bili svojevrsan javni servis. Ovakve informacije smo delili i na našem sajtu i putem naše stranice društvenoj mreži Fejsbuk.

Naše novine SD

PROJEKAT: Najvažniji posao - da nas bude više

Tokom sprovođenja projekta objavljeno je 58 medijskih sadržaja o radu lokalne samouprave. Ispratili smo medijski najvažnije aktivnosti svih organa Grada Valjeva. Sve informacije o važnim dešavanjima za život građana Valjeva su obavljani na portalu

Patakonline. Među njima su i izveštaji sa sednica Skupštine grada i Gradskog veća, ali i brojne druge te kroz koje su građani dobili potrebne informacije o radu lokalnih organa i donošenju odluka koje se tiču svakodnevnog života građana.

Kruševac

Grad Kruševac je za proizvodnju medijskih sadržaja izdvojio ukupno 15.600.000 dinara. Ovaj iznos je raspoređen na 17 projekata. Uzorkom istraživanja je obuhvaćeno 10 projekata čija je ukupna vrednost 14.700.000, odnosno preko 94% ukupne sume. Analiza je obuhvatila 487 dostupnih jedinica.

Analiza nije obuhvatila sadržaj projekta "Svet tišine" budući da u narativnom izveštaju nije navedeno na koji način je moguće pronaći 5 reportaža koliko je prema izveštaju trebalo da ih bude proizvedeno. Na diskovima koji su se priloženi, nisu medijski sadržaji iz projekta "Svet tišine" već budžetski podržani medijski sadržaji te produkcije iz 2017. godine.

Kada je reč o projektu Televizije "Jefimija", u narativnom izveštaju se navodi je da je u okviru projekta "Kruševac 2018" realizovano 1.100 medijskih sadržaja. Televizija "Jefimija" nije priložila diskove sa medijskim sadržajima, već je u narativnom izveštaju uputila na svoj veb sajt i Youtube kanal. Prema podacima

do kojih su došli istraživači, svi medijski sadržaji koji su navedeni u projektu predstavljaju nastavak regularnog programa ove televizije. Svi ovi sadržaji postojali su i pre 2018. godine, odnosno pre realizacije ovog projekta. Na taj način je grad Kruševac praktično sufinansirao kompletan rad tog medija, a ne jedan njegov projekat od javnog interesa.

Kada je reč o ciljnim grupama kojima se sadržaji obraćaju, često je reč o mladima, zatim roditeljima, ženama, starijim osobama, kao i zajednici u celini. Tematski posmatrano, sadržaji su raznovrsni i odnose se na pitanja zdravlja, roditeljstva, ekologije, istorije, ekonomije, mladih i dece, socijalne politike i prava starijih osoba. Pristup temama je dominantno deskriptivan, dok određeni broj sadržaja ima promotivni ton. Pored raznovrsnosti tema, primećuje se i raznovrsnost u izboru sagovornika. Među njima su predstavnici lokalnih i republičkih vlasti i institucija, eksperti i predstavnici civilnog društva, ali i sami pripadnici zajednice poput dece, učenika i roditelja.

U pogledu originalnost primećuje se da najveći broj projekata donosi novi sadržaj. Međutim, ima primera da proizvedeni sadržaj odstupa od projektnih predloga. Značajno odstupanje primećeno je kod projekata "Žensko preduzetništvo - izazovi i šanse" i "Stop porocima- zaštitimo našu decu". Pozitivni primeri kod kojih je proizveden originalan sadržaj predstavljaju projekti "Stop porocima- zaštitimo našu decu" i "Budi frendli, budi kul- mladi protiv nasilja", koji je izašao i izvan medijskih okvira i sproveo obuku srednjoškolaca za obavljanje novinarskog posla.

Televizija "Jefimija" je dobila dotaciju za redovan rad, u okviru koga je fokus bio na praćenju redovnih aktivnosti lokalnih i republičkih organa vlasti. Medijski sadržaji su podrazumevali izveštavanje o redovnim aktivnostima vladajućih stranaka, poput svečanih otvaranja fabrika i poseta državnih funkcionera.

U analiziranim sadržajima nisu uočene veće povrede etičkog kodeksa.

Sami mediji su u svojim narativnim izveštajima naveli opšti pregled sprovedenih aktivnosti koji je za grad Kruševac predstavljen u sledećoj tabeli.

Televizija Plus (izdavač medija ADD Production Kruševac)

PROJEKAT: Stop porocima- zaštitimo našu decu

U okviru realizacije 8 (osam) polučasovnih emisija koje za cilj imaju edukaciju i povećanje informisanosti šire javnosti o problemu zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i ostalih PAS, u razgovorima obavljenim sa, kako licima na mestima odlučivanja i stručnim za ovu oblast tako i sa mladima koji su se susreli sa nekim oblikom zavisnosti i poročnog ponašanja, detektovali smo konkretne probleme i rizike koji dovode do pojave poročnog ponašanja, ali i sagledali mere koje Grad preduzima kako bi suzbio glavne činioce nastanka ove pojave. Uz to, rizičnoj kategoriji društva predočene su i posledice do kojih poročni oblici ponašanja dovode. Problem je sagledavan iz

više uglova, u želji da se što objektivnije prikaže, pa je tako razgovarano sa predstavnicima PU Kruševac, Kluba za mlade Centra za socijalni rad, Opšte bolnice Kruševac, Vaspitno popravnog doma, raznih udruženja i organizacija koje tretiraju probleme poročnog ponašanja, ali je razgovarano i sa bivšim zavisnicima i licima uključenim u neke vidove poročnog ponašanja. Dominantan zaključak realizovanih emisija jeste da je neophodno sprovesti sveobuhvatnije mere za sprečavanje uzroka i okolnosti u kojima nastaju neki oblici poroka, kao i stvaranje adekvatnijeg i sadržajnijeg društvenog okruženja mladih, u cilju promocije zdravih stilova života.

Internet portal krusevacgrad.rs (Izdavač medija je Albos doo)

PROJEKAT: Podrška roditeljstvu- odgovornost zajednice

U okviru projekta Podrška roditeljstvu- odgovornost zajednice na portalu krusevacgrad.rs i njegovoj Fejbuk stranici objavili smo 22 teksta i tidesetak fotografija. Sagovornici su nam bili parovi koji treba da se odluče na formiranje i proširivanje porodice, te porodice sa više dece, a govorili su o tome koje su glavne prepreke da se odluče na taj korak, koliko su korisne postojeće mere populacione politike koje sprovode Grad i država te šta bi još trebalo nadležni da urade. Sa nadležnima, predstavnicima Grada Kruševca i resornog ministarstva smo razgovarali o aktuelnim merama populacione politike, o merama koje će se ove godine sprovesti te o novoustanovljenom

Zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom, koji je, prema oceni javnosti, doveo do diskriminacije dela trudnica i porodilja. Kroz tri ankete, koje su bile postavljene na sajtu krusevacgrad.rs tražili smo odgovore na pitanja o tome koliko su građani i građanke informisani o lokalnim merama populacione politike, koliko o državnim merama populacione politike, te kakvi su efekti Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. Analizirali smo efekte primene pomenutog Zakona te pratili dešavanja u vezi sa zahtevima za njegovu izmenu, koje je nakon početka njegove primene u julu pokrenula Inicijativa Mame su zakon.

Internet portal rtk.rs (izdavač medija Radio televizija Kruševac d.o.o. Kruševac)

PROJEKAT: Kruševac od A do Š (prva gradska onlajn enciklopedija)

Na osnovi revidiranog budžeta, kao i sklopljenog Ugovora o sufinansiranju medijskih projekata iz Budžeta grada Kruševca za 2018. godinu, a po sprovedenoj proceduri Konkursa za sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja za 2018. godinu Grada Kruševca, koji je Radio televizija Kruševac primila 28. marta 2018. godine i zavela pod brojem 252/18, a koji je u Gradskoj upravi Kruševac zaveden pod brojem

404-154/II, od 26. marta 2018. godine, internet portal www.rtk.rs je imao obavezu da pripremi i objavi 10 tekstova u okviru serijala 'Kruševac od A do Š (prva gradska onlajn enciklopedija)', koji su trebali da se na popularan način da se bave interpretacijom i promocijom istorijskog i multikulturnog nasleđa kruševačkog kraja. Period realizacije projekta je 1. april- 31. decembar 2018. godine.

Novine Grad (Albos doo)

PROJEKAT: Vodimo život poštujući vodu- Jezero Čelije, izazovi i rešenja

U okviru projekta novine Grad su u pet podlistaka na deset kolonih strana objavile serijal informativnih, edikativnih i istraživačkih tekstova koji su imali za cilj da podignu svest građana i građanki Kruševca o značaju zaštite akumulacije i ličnoj odgovornosti u tom procesu, da povećaju njihovu informisanost o pokrenutim aktivnostima na uspostavljanju integralnog održivog upravljanja vodnim resursima na regionalnom nivou i dodatno podstakne državne i lokalne institucije na ubrzano donošenje adekvatne zakonske i planske regulative i preduzimanje praktičnih mera za adekvatnu sanitarnu zaštitu jezerskog sliva. U tom smislu obrađeno je više od 30 tema, od stanja jezerske vode, tehnologije njene prerade, zagađivača, situacije u jezerskom slivu, do ugroženosti jezera komunalnim otpadom, korišćenjem pesticida, otpadnim vodama iz susednih opština, ponašanja korisnika jezera (ribolovaca, kupača, vlasnika nelegalnih objekata) i, najzad, vrednosti jezera kao

predela posebnih odlika i mera koje lokalna samouprava Grada Kruševca preduzima u cilju zaštite i revitalizacije jezera Čelije. Među sagovornicima su bili predstavnici lokalne samouprave, tehnolozi u Fabrici vode, biolozi, predstavnici Javnog komunalnog preduzeća, članovi tima Zavoda za zaštitu prirode, članovi regata kluba... Svi tekstovi praćeni su sa više od 50 adekvatnih fotografija i ilustracija koje su bile u funkciji teksta. Tekstovi su takođe objavljeni i na portalu krusevacgrad.rs, a deo tekstova i na našoj fejsbuk stranici i prema podacima prikupljenim u procesu monitoringa i evaluacije doprli su do više od 40.000 čitalaca i posetilaa portala i društvenih mreža. Projekat je u velikoj meri ostvario postavljene ciljeve i verujemo da bi bilo veoma značajno nastaviti ga, sa dodatnim fokusom na direktnim razgovorima sa građanima i građankama, korisnicima jezera i stanovnicima naselja pored jezera, ali uz dalje praćenje rezultata pokrenutih projekata i inicijativa za njegovu zaštitu.

Pahuljica tim

PROJEKAT: Svet tišine

Istraživanje problema položaja gluvih i nagluh lica na teritoriji grada Kruševca je obavljeno na terenu, kroz intervjue sa relevantnim institucijama i pojedincima (gluva i nagluva lica, članovi njihovih porodica, pedijatri, logopedi, defektolozi, Psiholozi, prosvetno-pedagoške službe u obrazovnim ustanovama, Organizacija gluvih i nagluh Kruševca, predstavnici NZS i poslodavci). Prikupljeni

materijal je analiziran, selektovan i na osnovu njega su napravljeni tekstovi koji su uz video materijal oblikovani u TV reportaže. Serijal je kao rezultat dao povećanje nivoa informisanosti o problemima i potrebama gluvih i nagluh lica i senzibilisao širu javnost na pružanju pomoći i unapređenju uslova za život ove društvene grupe.

Radio Kruševac (izdavač Radio televizija Kruševac d.o.o. Kruševac)

PROJEKAT: Žensko preduzetništvo- izazovi i šanse

Na osnovu revidiranog budžeta, kao i sklopljenog Ugovora o sufinansiranju medijskih projekata iz budžeta Grada Kruševca za 2018. godinu, a po sprovedenoj proceduri Konkursa za sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja za 2018. Godinu Grada Kruševca, koji je Radio televizija Kruševac primila 28. marta 2018. godine i zavela pod brojem 253/18, a koji je u Gradskoj upravi Kruševac zaveden pod brojem 404-156/II, od 26. marta 2018. godine. Radio Kruševac je imao obavezu da proizvede i emituje 23 polusatne emisije 'Žensko preduzetništvo-izazovi i šanse', sa još 46 repriznih termina (svaka emisija po dva puta), što ukupno predstavlja 69 emitovanja, u vremenskom periodu od 1. aprila do 31. decembra 2018. godine.

Radio Kruševac je ispunio ugovornu obavezu u celosti i na način koji je preciziran međusobnim Ugovorom. U naznačenom periodu proizvedene su i emitovane 23 emisije 'Žensko preduzetništvo- izazovi i šanse', sa još 46 repriznih termina, što ukupno predstavlja 69 emitovanja, u okvirnom trajanju svake od po 30.tak minuta. Regionalni radio Kruševac je predmetne emisije emitovao u ugovorenim terminima (premiero ponedeljkom u 09:30, i dva puta reprizno: prvog narednog četvrtka u 18:00 i prve naredne subote u 10:00 časova). U okviru realizacije projekta, kroz specijalizovane emisije na Radio Kruševcu su obrađivane i prezentovane slušaocima teme od javnog interesa za građane Grada Kruševca, a koje se konkretno tiču ženskog preduzetništva- u smisli medijskog istraživanja, ohrabrivanja i podsticanja.

Pripremljene su i emitovane specijalizovane emisije sa sledećim konkretnim temama:

- Sajam ženskog inovacionog preduzetništva u Rasinskom okrugu
- Preduzetništvo u okrugu- sajmovi i obuke namenjene ženama
- Realizacija projekta „Uključi se, iskoristi šansu“
- Prijem za preduzetnice i privrednice u Gradskoj upravi
- Porodični biznis Matejić kao pozitivan primer
- Kako funkcioniše žensko preduzetništvo na primeru Udruženja Etno Rasina- izazovi i uspesi
- Pokretanje sopstvenog biznisa- prednosti i poslovne prepreke
- Izazovi i šansa za plasman robe na tržištu- način izrade rukotvorina i suvenirna, sajmovi i humanitarne delatnosti
- Sopstveni biznis, proširenje delatnosti (primer delatnosti u oblastima limfna drenaža i Ceregam masaža)
- Pokretanje sipstvenog bitznisa pre 17 godina, izazovi na početku, širenje posla, iskustva
- Sopstveni biznis- početak poslovni izazovi, opstanak
- Otvaranje sopstvene firme
- Porodični posao, mogućnost zaposlenja drugih lica, desetogodišnje iskustvo u preduzetništvu na primeru

Radio Rubin (izdavač RTV Rubin d.o.o. Kruševac)

PROJEKAT: Kruševac 2018

Svakodnevno informisanje stanovnika grada Kruševca i drugih opština u regionu o aktuelnim događajima iz svih oblasti društvenog života, putem profilisanog informativnog programa i

specijalizovanih emisija koji su redovno bili emitovani na Televiziji 'Jefimija' Kruševac, njenoj internet prezentaciji i Facebook stranici.

Video produkcija i fotografske usluge „Gruja“ (projekat je realizovan preko Televizije Jefimija i Sportske televizije Kruševac)

PROJEKAT: Vodič kroz prava starih lica

Projekat 'Vodič kroz prava starih lica' koji je video produkcija 'Gruja' realizovala uz podršku Grada Kruševca, a koji je imao za cilj da unapredi položaj starih lica kroz bolju informisanost o zakonom im zagaranovanim uslugama i pravima, realizovan je u skladu sa planiranim aktivnostima. Emitovana je emisija u kojoj su predstavljena prava i usluge dostupne starim licima na teritoriji Grada Kruševca, sa posebnim akcentom na uslugu „Pomoć u kući“, koju realizuje ovdašnji Gerontološki centar. Sa nadležnima smo razgovarali o tome šta je sve obuhvaćeno ovom uslugom i ko ima pravo na istu, te šta je razlog evidentno loše informisanosti starijih lica iz ruralnih područja o ovoj, ali i ostalim

uslugama dostupnim starijoj populaciji. Akcenat je stavljen i na najčešće probleme i osnovne potrebe starih lica na teritoriji Grada, te na značaj uključivanja čitave zajednice u poboljšanje položaja starih lica. Sagovornici su bili predstavnici institucija i ustanova nadležnih za brigu o starima, potom gerontodomačice, predstavnici Udruženja penzionera i Crvenog krsta, te korisnici usluge „Pomoć u kući“. Edukacija starih lica je inače kao veoma važna prepoznata i u Strategiji razvoja socijalne politike Grada Kruševca 2015- 2020, gde se kao jedan od problema u zaštiti starih u lokalnoj zajednici navodi i 'nedostatak bolje obaveštenosti o pravima, merama, uslugama'.

ZAKLJUČCI

Lokalne samouprave ne koriste mogućnost da instrument konkursnog sufinansiranja sadržaja iskoriste da bi unapredile informisanje građana u skladu sa njihovim specifičnim interesima. Istraživanje pokazuje da su se 4 lokalne samouprave u javnim pozivima oslonile na široku zakonsku definiciju javnog interesa. Takvo opredeljenje ima svoje prednosti i nedostatke. Sa jedne strane, ono omogućava lokalnim samoupravama da izaberu projekte koji pokrivaju različite teme. Sa druge strane, ono dovodi do toga da su pojedine društveno validne teme skrajnute. Tako je na primer, grad Novi Sad je tokom 2018. godine podržao nekoliko sličnih projekata iz oblasti kulture i istorije, dok su teme koje se odnose na borbu protiv korupcije ili istraživačko izveštavanje o radu lokalne vlasti u potpunosti izostavljene.

Iako se primećuje izvesna raznovrsnost u izboru tema u podržanim projektima, takođe je uočljivo i sistematsko zanemarivanje i izostavljenje pitanja koja medijima omogućavaju da igraju svoju kontrolnu ulogu u društvu. Nasuprot zastupljenosti "mekih tema" poput istorije, umetnosti i kulture, odnosno problema dece, mladih i roditeljstva, upadljivo izostaju sadržaji koji otvaraju pitanje vladavine prava, borbe protiv korupcije, transparentnosti i odgovornosti u radu organa vlasti. U skladu sa sistematskim zapostavljanjem određenih tema, primećuje se i zapostavljenje čitavih kategorije sagovornika i izvora poput opozicionih političkih partija. Izvesne naznake problemskog i istraživačkog pristupa mogu se prepoznati najčešće u obradi tema o mladima i roditeljstvu.

Prethodne analize BIRN-a uverljivo su pokazale da se projektno finansiranje medijskih sadržaja neretko pretvara u paravan za dotiranje redovne medijske produkcije. U vezi s tim, važno je skrenuti pažnju na još jedan rezultat ove analize. Naime, predlozi projekata i narativni izveštaji pokazuju kako akteri uključeni u ovaj proces, organi lokalne samouprave i mediji, nisu još uvek u potpunosti ovladali projektnim načinom razmišljanja i pristupu radu. Ovaj nalaz je u skladu sa BIRN-ovim istraživanjem Indeksa transparentnosti koje pokazuje da lokalne samouprave nemaju adekvatan mehanizam evaluacije odobrenih projekata (dinamiku evaluacije, metodologiju evaluacije i kriterijume za ocenu ostvarenosti konkretnog cilja zbog koga je konkurs raspisan), kao i da nedostaju nadzorni mehanizmi i adekvatne sankcije za neizvršenje i povredu zakonskih odredaba koje se odnose na projektno sufinansiranje. Ovakvi rezultati još jednom potvrđuju važnost usvajanja predloga datih u najnovijoj verziji Nacrta Strategije za razvoj sistema javnog informisanja (oktobar 2019.) u delu mera 4.4. kojim se predviđa obavezna evaluacija kao jedna od neophodnih mera kojom se unapređuje sistem javnih konkursa.

Način na koji su pisani predlozi projekata kao i izveštaji otkrivaju arbitrarnu upotrebu pojmova ciljeva, rezultata, indikatora i dr. Zabuna koja očigledno postoji u razumevanju ovih pojmova posledično se odražava na koncipiranje projektnih ideja i pisanja predloga koje podnose mediji, na ocenjivanje

projektnih predloga od strane organa uprave, kao i na evaluaciju podnetih izveštaja. Čini se kao da oba aktera ovom procesu pristupaju na stari način, samo ga ovlaš pakujući u novu formu. S obzirom da se mediji u svom radu do sada nisu susretali sa projektnim menadžmentom, može se razumeti nedostatak odgovarajućih kompetencija u toj oblasti. Nasuprot tome, teško je opravdati lokalne organe vlasti koje su prihvatile niz izveštaja o realizaciji projekata i pored njihove očigledne manjkavosti. Jedan od načina da se uočene slabosti u projektnom finansiranju isprave jeste da i mediji i organi uprave prođu kroz proces učenja sličan onom kroz koji su prošle organizacije civilnog društva i uprava u vezi za realizacijom budžetske linije 481.

PREPORUKE

Ministarstvo kulture i informisanja

- Ministarstvo bi trebalo da pokrene postupak izmena i dopuna Zakona, a u skladu sa tim i pratećeg Pravilnika, tako da evaluacija projekata postane obavezna etapa u sprovođenju javnih konkursa. Lokalne samouprave bi uporedo sa raspisivanjem javnog konkursa za dodelu sredstava mogle da raspišu i pozive za izbor stručnjaka ili organizacija koji bi bili zaduženi za eksterni monitoring i evaluaciju podržanih projekata.
- U cilju unapređenja kvaliteta procesa konkursnog finansiranja, Ministarstvo kulture i informisanja bi moglo da ponudi projekte izgradnje kapaciteta učesnika u ovom procesu, lokalnih samouprava i medija za upravljanje projektnim ciklusom, od faze dizajniranja projekata, preko implementacije, do evaluacije postignutih rezultata.
- Ministarstvo bi trebalo da usvoji uputstvo kojim bi se otklonile dileme u vezi sa uslovima pod kojima se zainteresovanoj javnosti mogu staviti na uvid dokumenti i sadržaji nastali u vezi sa sprovođenjem konkursa. Time bi bili otklonjeni problemi s kojima su se suočili istraživači BIRN-a u pokušaju da ostvare uvid u projektne predloge, narativne izveštaje i medijske sadržaje zbog različitih tumačenja u pogledu ostvarivanja prava na informacije od javnog značaja koje su različiti organi uprave zastupali.

Lokalne samouprave

- Lokalne samouprave bi trebalo da usvoje interne pravilnike za evaluaciju projekata, kojima bi bili definisani metodi i kriterijumi za evaluaciju, kao i kriterijumi za izbor eksternog evaluatora/evaluatorskog tima.
- Lokalne samouprave bi trebalo uložiti veći napor u definisanju javnog interesa u oblasti informisanja tako da on odražava specifičnosti potreba lokalne zajednice. Ovaj proces bi trebalo da uključi i samu lokalnu zajednicu. Pri definisanju javnog interesa za godišnji konkursni ciklus trebalo bi imati u vidu i oblasti koje su u prethodnim godinama bile zapostavljene.
- Prilikom odlučivanja o dodeli sredstava, lokalne samouprave trebalo bi da vode računa o ravnomernoj zastupljenosti i raznovrsnosti tema tokom jednog konkursnog ciklusa.
- Lokalne samouprave bi trebalo da posvete pažnju izgradnji sopstvenih kapaciteta i kapaciteta medija za upravljanje projektnim ciklusom.

Mediji

- Mediji bi trebalo da posvete pažnju izgradnji kapaciteta za projektni rad.
- Javne konkurse trebalo bi iskoristiti kao priliku za unapređenje medijskog sadržaja, posebn onih koji nedostaju u redovnoj produkciji a važni su za ostvarivanje javnog interesa građana. To se pre svega odnosi na teme koje su u vezi sa demokratizacijom društva, pravnom državom, ljudskim pravima i sl.
- Sredstva odobrena po osnovu javnih konkursa trebalo bi iskoristiti za inoviranje i tehničko unapređivanje kvaliteta medijske produkcije, te uvoditi nove, modernije novinarske žanrove. Takođe, trebalo bi unaprediti promociju priloga na više različitih platformi i koristiti digitalne formate.
- Javni konkursi ne bi trebalo da služe za prikriveno subvencionisanje medija. Takođe, mediji ne bi trebalo da konkurišu sa projektima kojima se finansira proizvodnja redovnog programa.